EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 20.5.2020
COM(2020) 515 final

Aanbeveling voor een

# AANBEVELING VAN DE RAAD

## over het nationale hervormingsprogramma 2020 van Litouwen en met een advies van de Raad over het stabiliteitsprogramma 2020 van Litouwen

Aanbeveling voor een

# AANBEVELING VAN DE RAAD

## over het nationale hervormingsprogramma 2020 van Litouwen en met een advies van de Raad over het stabiliteitsprogramma 2020 van Litouwen

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 121, lid 2, en artikel 148, lid 4,

Gezien Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad van 7 juli 1997 over versterking van het toezicht op begrotingssituaties en het toezicht op en de coördinatie van het economisch beleid[1], en met name artikel 5, lid 2,

Gezien Verordening (EU) nr. 1176/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 november 2011 betreffende de preventie en correctie van macro-economische onevenwichtigheden[2], en met name artikel 6, lid 1,

Gezien de aanbeveling van de Europese Commissie,

Gezien de resoluties van het Europees Parlement,

Gezien de conclusies van de Europese Raad,

Gezien het advies van het Comité voor de werkgelegenheid,

Gezien het advies van het Economisch en Financieel Comité,

Gezien het advies van het Comité voor sociale bescherming,

Gezien het advies van het Comité voor de economische politiek,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) Op 17 december 2019 heeft de Commissie haar goedkeuring gehecht aan de jaarlijkse strategie voor duurzame groei en daarmee de aanzet gegeven tot het Europees Semester 2020 voor coördinatie van het economisch beleid. Daarbij is terdege rekening gehouden met de op 17 november 2017 door het Europees Parlement, de Raad en de Commissie geproclameerde Europese pijler van sociale rechten. Op 17 december 2019 heeft de Commissie op grond van Verordening (EU) nr. 1176/2011 ook het waarschuwingsmechanismeverslag aangenomen, waarin zij Litouwen niet heeft genoemd als een van de lidstaten die aan een diepgaande evaluatie zouden worden onderworpen. Tevens heeft de Commissie op die datum een aanbeveling voor een aanbeveling van de Raad over het economisch beleid van de eurozone aangenomen.

(2) Op 26 februari 2020 is het landverslag 2020 voor Litouwen[3] gepubliceerd. Daarin werd de vooruitgang beoordeeld die Litouwen bij de uitvoering van de op 9 juli 2019[4]

[1] PB L 209 van 2.8.1997, blz. 1.
[2] PB L 306 van 23.11.2011, blz. 25.

door de Raad aangenomen landspecifieke aanbevelingen heeft geboekt, alsmede het gevolg dat is gegeven aan de aanbevelingen die in de jaren voordien werden aangenomen, en de vooruitgang die Litouwen in de richting van zijn nationale Europa 2020-doelstellingen heeft geboekt.

(3) Op 11 maart 2020 heeft de Wereldgezondheidsorganisatie de uitbraak van COVID-19 officieel uitgeroepen tot een wereldwijde pandemie. Deze pandemie vormt een ernstige bedreiging voor de volksgezondheid en treft burgers, bedrijven en economieën. Zij zet de nationale gezondheidsstelsels onder zware druk, verstoort de mondiale toeleveringsketens, veroorzaakt volatiliteit op de financiële markten en sterke schommelingen in de consumentenvraag, en heeft negatieve gevolgen voor meerdere sectoren. Zij vormt een bedreiging voor de banen en het inkomen van mensen en voor ondernemingen. De pandemie heeft geleid tot een grote economische schok die nu al ernstige gevolgen heeft in de Europese Unie. Op 13 maart 2020 heeft de Commissie een mededeling[5] aangenomen waarin wordt opgeroepen tot een gecoördineerde economische aanpak van de crisis door alle actoren op nationaal en Unieniveau.

(4) Meerdere lidstaten hebben een noodtoestand uitgeroepen of noodmaatregelen getroffen. Alle noodmaatregelen moeten strikt proportioneel, noodzakelijk en beperkt in de tijd zijn, en moeten overeenstemmen met de Europese en internationale normen. Ze moeten onderworpen zijn aan democratisch toezicht en onafhankelijke rechterlijke controle.

(5) Op 20 maart 2020 heeft de Commissie een mededeling aangenomen over de activering van de algemene ontsnappingsclausule van het stabiliteits- en groeipact[6]. De clausule, die in artikel 5, lid 1, artikel 6, lid 3, artikel 9, lid 1, en artikel 10, lid 3, van Verordening (EG) nr. 1466/97 en artikel 3, lid 5, en artikel 5, lid 2, van Verordening (EG) nr. 1467/97 is neergelegd, vergemakkelijkt de coördinatie van het begrotingsbeleid in tijden van ernstige economische neergang. In haar mededeling heeft de Commissie de Raad haar standpunt meegedeeld dat, gezien de verwachte ernstige economische neergang ten gevolge van de COVID-19-uitbraak, de huidige omstandigheden de activering van de clausule toelaten. Op 23 maart 2020 stemden de ministers van Financiën van de lidstaten in met de beoordeling van de Commissie. De activering van de algemene ontsnappingsclausule maakt het mogelijk tijdelijk af te wijken van het aanpassingstraject in de richting van de begrotingsdoelstelling op middellange termijn, op voorwaarde dat daardoor de houdbaarheid van de begroting op middellange termijn niet in gevaar komt. Voor het correctieve deel kan de Raad, op aanbeveling van de Commissie, ook besluiten een herzien begrotingstraject vast te stellen. De algemene ontsnappingsclausule schorst de procedures van het stabiliteits- en groeipact niet. De clausule staat lidstaten toe af te wijken van de budgettaire verplichtingen die normaliter van toepassing zijn en stelt de Commissie en de Raad in staat om de nodige maatregelen op het gebied van beleidscoördinatie binnen het kader van het pact te nemen.

(6) Er is voortdurende actie nodig om de verspreiding van de pandemie te beperken en te beheersen, om de veerkracht van de nationale gezondheidsstelsels te versterken, om de sociaal-economische gevolgen te verzachten door middel van ondersteunende

---

3 SWD(2020) 514 final.
4 PB C 301 van 5.9.2019, blz. 117.
5 COM(2020) 112 final.
6 COM(2020) 123 final.

maatregelen voor bedrijven en huishoudens en om te zorgen voor adequate gezondheids- en veiligheidsomstandigheden op de werkplek met het oog op de hervatting van de economische activiteit. De Unie moet ten volle gebruik maken van de verschillende instrumenten waarover zij beschikt om de lidstaten op deze gebieden te ondersteunen. Tegelijkertijd moeten de lidstaten en de Unie samenwerken om de maatregelen voor te bereiden die nodig zijn voor een terugkeer naar een normale werking van onze samenlevingen en economieën en naar duurzame groei, waarin zij onder meer de groene transitie en de digitale transformatie moeten integreren, net als de lessen die uit de crisis worden getrokken.

(7) De COVID-19-crisis toont aan hoe flexibel de eengemaakte markt zich kan aanpassen aan buitengewone omstandigheden. Om een vlotte en soepele overgang naar de herstelfase en het vrije verkeer van goederen, diensten en werknemers te waarborgen, moeten uitzonderlijke maatregelen die de werking van de eengemaakte markt belemmeren, worden geschrapt zodra zij niet langer onmisbaar zijn. De huidige crisis toont aan dat er behoefte is aan crisisparaatheidsplannen in de gezondheidssector, met inbegrip van met name verbeterde aankoopstrategieën, gediversifieerde toeleveringsketens en strategische reserves van essentiële goederen Dat zijn cruciale elementen voor de ontwikkeling van uitgebreidere crisisparaatheidsplannen.

(8) De wetgever van de Unie heeft de desbetreffende wetgevingskaders[7] reeds gewijzigd om de lidstaten in staat te stellen om alle ongebruikte middelen uit de Europese structuur- en investeringsfondsen te benutten, zodat zij de uitzonderlijke gevolgen van de COVID-19-pandemie kunnen aanpakken. Deze wijzigingen leiden tot meer flexibiliteit en vereenvoudigde en gestroomlijnde procedures. Om de druk op de kasstroom te verlichten kunnen lidstaten in het boekjaar 2020-2021 ook gebruikmaken van een medefinancieringspercentage van 100 % uit de begroting van de Unie. Litouwen wordt aangemoedigd ten volle gebruik te maken van deze mogelijkheden om de meest getroffen burgers en sectoren te helpen.

(9) De sociaal-economische gevolgen van de pandemie zullen waarschijnlijk ongelijk verdeeld zijn over de Litouwse sectoren en regio's gezien de verschillende specialisatiepatronen. Daardoor bestaat het risico dat de verschillen binnen Litouwen nog groter worden. De huidige situatie gaat ook gepaard met het gevaar dat het convergentieproces tussen de lidstaten tijdelijk uiteenvalt, hetgeen gerichte beleidsacties noodzakelijk maakt.

(10) Op 15 mei 2020 heeft Litouwen zijn nationale hervormingsprogramma 2020 ingediend en op 30 april 2020 zijn stabiliteitsprogramma 2020. Om met de onderlinge verbanden tussen beide programma's rekening te houden, zijn deze tegelijkertijd geëvalueerd.

(11) Litouwen valt momenteel onder het preventieve deel van het stabiliteits- en groeipact.

(12) In haar stabiliteitsprogramma 2020 voorziet de regering dat het nominale saldo zal omslaan van een overschot van 0,3 % van het bbp in 2019 naar een tekort van 11,4 %

---

[7] Verordening (EU) 2020/460 van het Europees Parlement en de Raad van 30 maart 2020 tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013 en (EU) nr. 508/2014 wat betreft specifieke maatregelen om investeringen in de gezondheidszorgstelsels van de lidstaten en in andere sectoren van hun economieën vrij te maken als antwoord op de COVID-19-uitbraak (Investeringsinitiatief Coronavirusrespons) (PB L 99 van 31.3.2020, blz. 5) en Verordening (EU) 2020/558 van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2020 tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1301/2013 en (EU) nr. 1303/2013 wat betreft specifieke maatregelen met het oog op uitzonderlijke flexibiliteit bij het gebruik van de Europese structuur- en investeringsfondsen naar aanleiding van de uitbraak van Covid- 19 (P L 130 van 24.4.2020, blz. 1)

van het bbp in 2020. Verwacht wordt dat het tekort zal dalen tot 3,9 % van het bbp in 2021. Na te zijn gestegen tot 36,3 % van het bbp in 2019, zal de overheidsschuldquote volgens het stabiliteitsprogramma 2020 naar verwachting stijgen tot 50,6 % van het bbp in 2020. De macro-economische en budgettaire vooruitzichten worden beïnvloed door de grote onzekerheid als gevolg van de COVID-19-pandemie.

(13) Als reactie op de COVID-19-pandemie en als onderdeel van een gecoördineerde Unie-aanpak heeft Litouwen begrotingsmaatregelen vastgesteld om de capaciteit van zijn gezondheidsstelsel te vergroten, de pandemie in te dammen en bijstand te verlenen aan personen en sectoren die bijzonder getroffen zijn. Volgens het stabiliteitsprogramma 2020 bedroegen deze begrotingsmaatregelen 6,8 % van het bbp. De maatregelen omvatten uitstel van betaling van belastingen, extra financiering voor de aankoop van medische uitrusting, subsidies voor het behoud van banen en sociale uitkeringen voor zelfstandigen en werknemers die door COVID-19 zijn getroffen. Aangezien de analyse door de Commissie van het ontwerp en de uitvoering van bepaalde maatregelen wijst op een relatief lage potentiële benutting ervan, is de Commissie uitgegaan van een kleiner effect van de maatregelen van de regering op de overheidsfinanciën. Bovendien heeft Litouwen discretionaire maatregelen aangekondigd die weliswaar geen rechtstreekse gevolgen voor de begroting hebben, maar die de crisis zullen helpen bestrijden, waaronder ondersteuning van de liquiditeit van bedrijven, die in het stabiliteitsprogramma 2020 op 3,8 % van het bbp worden geraamd. Deze maatregelen omvatten leninggaranties (2,9 % van het bbp). Over het geheel genomen zijn de door Litouwen genomen maatregelen in overeenstemming met de richtsnoeren van de mededeling van de Commissie over een gecoördineerde economische respons op de uitbraak van COVID-19. De volledige uitvoering van deze maatregelen, gevolgd door een heroriëntering van het begrotingsbeleid naar het tot stand brengen van prudente begrotingssituaties als de economische omstandigheden dat toelaten, zal bijdragen tot het behoud van budgettaire houdbaarheid op middellange termijn.

(14) Volgens de voorjaarsprognose 2020 van de Commissie zal het overheidssaldo van Litouwen bij ongewijzigd beleid -6,9 % van het bbp bedragen in 2020 en -2,7 % in 2021. De schuldquote zal in 2020 en 2021 naar verwachting onder de 60 % van het bbp blijven.

(15) Op 20 mei 2020 heeft de Commissie een overeenkomstig artikel 126, lid 3, van het Verdrag opgesteld verslag uitgebracht wegens de geplande overschrijding door Litouwen van de drempel van een tekort van 3 % van het bbp in 2020. Al met al blijkt uit de analyse dat niet is voldaan aan het tekortcriterium in de zin van het Verdrag en van Verordening (EG) nr. 1467/97.

(16) Volgens de voorjaarsprognose 2020 van de Commissie zal het bbp van Litouwen met 8 % krimpen en vervolgens snel herstellen met 7,5 % in 2021. Als reactie op de uitbraak van COVID-19 en om de economische gevolgen ervan op te vangen, heeft Litouwen op 16 maart het "plan voor economische stimulatie en matiging van de gevolgen van de overdracht van COVID-19" voorgesteld. De omvang van het plan bedraagt 2,5 miljard EUR of 6,3 % van het bbp van het land, waarvan tot 500 miljoen EUR of 1,3 % van het bbp om te zorgen voor de nodige middelen voor het gezondheidsstelsel. Nog eens 500 miljoen EUR werd uitgetrokken voor de bescherming van banen en inkomens. De capaciteit van de staatsgarantiefondsen werd met 500 miljoen EUR verhoogd en extra staatsgaranties ten belope van 500 miljoen EUR werden goedgekeurd om de economie te stimuleren. In april heeft de Europese Commissie verscheidene Litouwse steunregelingen goedgekeurd ter ondersteuning van de Litouwse economie in het kader van de COVID-19-uitbraak. Deze regelingen

zijn bedoeld om de onmiddellijke werkkapitaalbehoeften van bedrijven te helpen dekken, zodat zij hun activiteiten tijdens en na de pandemie kunnen voortzetten. Daarnaast heeft de Bank van Litouwen een aantal kapitaalvereisten voor handelsbanken versoepeld zodat er meer kan worden geleend aan de reële economie.

(17) De gezondheidsresultaten in Litouwen lopen voortdurend achter op die van de andere lidstaten, hetgeen deels is toe te schrijven aan de suboptimale efficiëntie van het gezondheidsstelsel ten gevolge van geringe financiering. De huidige pandemie heeft het stelsel extra onder druk gezet en verdere structurele problemen aan het licht gebracht, zoals de trage vooruitgang bij het verbeteren van de kwaliteit van diensten, onvoldoende investeringen in eerstelijnszorg en geen vooruitgang bij de aanpassing van het ziekenhuisnetwerk om het efficiënter te maken en beter op de behoeften af te stemmen. De COVID-19-crisis heeft ook ongelijkheden op gezondheidsgebied blootgelegd, die verband houden met tekorten aan arbeidskrachten en geografische mismatches tussen diensten en behoeften. Litouwen moet de middelen vrijmaken die nodig zijn om de huidige crisis aan te pakken en om zijn nationale gezondheidsstelsel in de toekomst veerkrachtiger te maken. Terwijl de onmiddellijke actie gericht is op het versterken van de capaciteit op het gebied van gezondheidswerkers, kritieke medische producten en uitrusting om levens te redden tijdens de pandemie, moeten de investeringen op langere termijn worden opgeschaald om de veerkracht van het gezondheidsstelsel te verbeteren zodat het zijn activiteiten kan voortzetten, opnieuw optimale prestaties kan leveren en zich op nieuwe schokken kan voorbereiden. Daartoe zullen voldoende middelen moeten worden toegekend om de toegankelijkheid, de doeltreffendheid en de kwaliteit van het gezondheidsstelsel te verbeteren, zodat het beter kan inspelen op de uitdagingen van een toenemend aantal chronische aandoeningen, vergrijzing en aanhoudende ongelijkheden op gezondheidsgebied. Eerstelijnszorg en de ontwikkeling van e-gezondheidszorg moeten in dit verband een centrale rol spelen. Litouwen moet er ook voor zorgen dat de recente verbeteringen inzake de betaalbaarheid van de gezondheidszorg niet worden ondermijnd. Om de toekomstige veerkracht te verhogen, zal het stelsel tot slot beter in staat moeten zijn om de ongezonde levenswijze (een van de andere belangrijke factoren achter de slechte gezondheidsresultaten in Litouwen) aan te pakken en zullen meer inspanningen nodig zijn om de sector langdurige zorg voor te bereiden op de vergrijzing van de bevolking.

(18) Vóór de COVID-19-pandemie was de arbeidsmarktparticipatie hoog en de werkloosheid laag, maar door deze crisis zijn nieuwe moeilijkheden gerezen. Met behulp van Uniefinanciering heeft Litouwen een regeling voor werktijdverkorting ingevoerd om de gevolgen van de pandemie op de werkgelegenheid te matigen, evenals een aantal andere maatregelen om de negatieve gevolgen voor bedrijven en zelfstandigen te verzachten. Vóór de crisis nam het bereik van maatregelen voor actief arbeidsmarktbeleid af en was de deelname aan volwasseneneducatie beperkt. Om ervoor te zorgen dat de werklozen zo snel mogelijk kunnen terugkeren naar de arbeidsmarkt, zal het bereik van de maatregelen voor actief arbeidsmarktbeleid en van andere maatregelen voor omscholing en bijscholing van de beroepsbevolking echter moeten worden uitgebreid. Versterking van de capaciteit van de sociale partners is belangrijk om ervoor te zorgen dat zij tijdig en op zinvolle wijze betrokken worden bij het ontwerp van de exit- en herstelprocedure.

(19) Hoewel vóór de crisis stappen zijn ondernomen voor de aanpak van het risico op armoede en sociale uitsluiting (bijvoorbeeld door de kinderbijslag en de pensioenen te verhogen), behoort Litouwen tot de landen met de hoogste cijfers qua armoede en

inkomensongelijkheid in de EU. Relatief gezien heeft Litouwen lage overheidsuitgaven voor sociale bescherming en het effect van sociale overdrachten op de armoedebestrijding is beperkt en wordt op het sociaal scorebord als "kritiek" beoordeeld. De beperkte vooruitgang op het gebied van herverdeling via het belasting- en uitkeringsstelsel belemmert de mogelijkheden van het land om openbare goederen en diensten te financieren en de armoede en de inkomensongelijkheid terug te dringen. De negatieve gevolgen van de COVID-19-pandemie voor de werkgelegenheid en het inkomen van huishoudens zullen deze problemen waarschijnlijk nog vergroten. Mogelijk zijn tijdelijke maatregelen nodig, zoals een herziening van de criteria om in aanmerking te komen, de bedragen en de duur van bepaalde uitkeringen, om ervoor te zorgen dat de situatie van de personen die het zwaarst door de pandemie zijn getroffen, niet verslechtert. Het sociale vangnet moet worden uitgebreid om alle groepen te ondersteunen, met inbegrip van zelfstandigen, werknemers met een atypische arbeidsovereenkomst en de meest kwetsbare personen. Sociale dienstverlening en sociale huisvesting moeten worden versterkt ter ondersteuning van al wie daar behoefte aan heeft.

(20) Liquiditeitssteun aan (vooral kleine en middelgrote) ondernemingen via leningen en garanties van de overheid is uiterst belangrijk, maar de verdeling van liquiditeitssteun aan ondernemingen moet doeltreffend en snel worden uitgevoerd door intermediairs en de leenvoorwaarden moeten rekening houden met de crisissituatie. Bij het ontwerpen en uitvoeren van deze maatregelen moet rekening worden gehouden met de veerkracht van de banksector. Het toestaan van uitstel van betaling van belastingen en socialezekerheidsbijdragen kan helpen om de cashflow bij kleine en middelgrote ondernemingen te verbeteren, net als snellere contractuele betalingen door de overheid. Nieuwe start-ups en scale-ups kunnen specifieke steun nodig hebben, bijvoorbeeld in de vorm van aandelenbelangen door overheidsinstellingen en stimulansen voor durfkapitaalfondsen om hun investeringen in deze ondernemingen te verhogen. Er moeten blijvend inspanningen worden geleverd om onnodige regeldruk en administratieve lasten te verminderen en om efficiënte digitale openbare diensten aan te bieden aan burgers en bedrijven.

(21) Litouwen moet ervoor zorgen dat zijn maatregelen ter bevordering van economisch herstel toekomstgericht zijn en bevorderlijk zijn voor de digitale en groene transitie, waar nog een aantal moeilijkheden moet worden aangepakt. De digitale vaardigheden liggen onder het EU-gemiddelde en de kleine en middelgrote ondernemingen maken melding van aanzienlijke moeilijkheden bij het aantrekken van ICT-personeel. De uitrol van glasvezel ligt zowel in stedelijke als in plattelandsgebieden boven het EU-gemiddelde, maar de dekking en het gebruik van vaste breedband zijn zeer laag en de verschillen tussen de steden en de plattelandsgebieden blijven zeer groot.

(22) Om het economische herstel te bevorderen, zal het van belang zijn om mature publieke investeringsprojecten te vervroegen en particuliere investeringen te bevorderen, onder meer door relevante hervormingen. Wat de groene transitie betreft, is de totale uitstoot van broeikasgassen in Litouwen grotendeels ongewijzigd gebleven sinds 2010. De grondstoffenefficiëntie van Litouwen behoort tot de laagste in de EU en het circulaire gebruik van (secundaire) materialen ligt ver onder het EU-gemiddelde. Overeenkomstig het nationale energie- en klimaatplan van Litouwen zou het koolstofvrij maken van de economie aanzienlijk worden bevorderd door de energieprestatie van gebouwen te verbeteren door middel van oplossingen op het gebied van energie-efficiëntie en hernieuwbare energie, door de verwarmingssystemen te moderniseren en door de vervoerssector duurzamer te maken. Gerichte publieke en

particuliere investeringen om deze kwesties aan te pakken, evenals andere met een aanzienlijk effect op het milieu en de gezondheid, kunnen de groei en de veerkracht bevorderen en bijdragen tot een duurzaam herstel van de crisis. Door de reeds geplande investeringen kunnen snel projecten in kaart worden gebracht die kunnen worden vervroegd om aan economisch herstel bij te dragen, bijvoorbeeld op het gebied van renovatie van gebouwen en hernieuwbare energie. Voorbereidende werkzaamheden voor herstelmaatregelen op middellange termijn kunnen voortbouwen op de nationale energie- en klimaatplannen van de lidstaten, de lijst van projecten van gemeenschappelijk belang en de plannen voor de ontwikkeling van infrastructuur. Voorts zijn het "Rail Baltica"-project en de energie-interconnectieprojecten de belangrijkste investeringsprioriteiten van Litouwen, gericht op meer veiligheid en een betere integratie in de eengemaakte markt van de EU. De programmering van het fonds voor een rechtvaardige transitie voor de periode 2021-2027 zou Litouwen kunnen helpen bij een aantal uitdagingen van de transitie naar een klimaatneutrale economie, met name in de gebieden die in bijlage D bij het landverslag worden vermeld. Zo zou Litouwen optimaal gebruik kunnen maken van dat fonds.

(23) Terwijl de huidige aanbevelingen gericht zijn op het aanpakken van de sociaal-economische gevolgen van de pandemie en het bevorderen van het economisch herstel, hadden de landspecifieke aanbevelingen 2019 die de Raad op 9 juli 2019 heeft aangenomen, ook betrekking op hervormingen die essentieel zijn om uitdagingen op middellange tot lange termijn aan te pakken. Deze aanbevelingen zijn nog steeds relevant en zullen gedurende de jaarlijkse cyclus van het Europees semester gemonitord blijven worden. Dat geldt ook voor aanbevelingen betreffende investeringsgerelateerd economisch beleid. Met die aanbevelingen moet rekening worden gehouden bij de strategische programmering van de financiering van het cohesiebeleid na 2020, ook wat betreft de maatregelen ter verzachting van de huidige crisis en de exitstrategieën.

(24) Het Europees semester biedt het kader voor de voortdurende coördinatie van het economisch en werkgelegenheidsbeleid in de Unie, dat kan bijdragen tot een duurzame economie. De lidstaten hebben in hun nationale hervormingsprogramma's 2020 de stand van zaken opgemaakt over de voortgang bij de uitvoering van de duurzameontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties (SDG's). Door onderstaande aanbevelingen volledig uit te voeren zal Litouwen bijdragen aan de vooruitgang in de richting van de SDG's en aan de gemeenschappelijke inspanning om in de Unie te komen tot concurrerende duurzaamheid.

(25) Nauwe coördinatie tussen de economieën van de economische en monetaire unie is essentieel voor een snel herstel van de economische impact van COVID-19. Litouwen moet, als lidstaat die de euro als munt heeft, en rekening houdend met de politieke richtsnoeren van de Eurogroep, ervoor zorgen dat zijn beleid consistent blijft met de aanbevelingen voor de eurozone en gecoördineerd wordt met dat van de andere lidstaten van de eurozone.

(26) In de context van het Europees Semester 2020 heeft de Commissie een brede analyse van het economische beleid van Litouwen verricht. Deze analyse is gepubliceerd in het landverslag 2020. Voorts heeft de Commissie zowel het stabiliteitsprogramma 2020 als het nationale hervormingsprogramma 2020 doorgelicht en onderzocht welk gevolg is gegeven aan de aanbevelingen die in eerdere jaren tot Litouwen zijn gericht. Daarbij heeft zij niet alleen gekeken naar de relevantie ervan voor een houdbaar begrotings- en sociaal-economisch beleid in Litouwen, maar heeft zij ook onderzocht of de Unieregels en -richtsnoeren in acht zijn genomen, gezien de noodzaak de algehele

economische governance van de Unie te versterken door middel van een inbreng op Unieniveau in toekomstige nationale besluiten.

(27) In het licht van deze beoordeling heeft de Raad het stabiliteitsprogramma 2020 onderzocht en zijn advies[8] daarover is met name in de onderstaande aanbeveling 1 weergegeven,

BEVEELT AAN dat Litouwen in 2020 en 2021 de volgende actie onderneemt:

1. Overeenkomstig de algemene ontsnappingsclausule alle nodige maatregelen nemen om de pandemie doeltreffend aan te pakken, de economie te stimuleren en het daaropvolgende herstel te ondersteunen. Wanneer de economische situatie het toelaat, een begrotingsbeleid voeren dat gericht is op het tot stand brengen van een prudente begrotingspositie op de middellange termijn en op het waarborgen van de houdbaarheid van de schuld, daarbij de investeringen verhogend. De veerkracht van het nationale gezondheidsstelsel versterken, onder meer door toereikende financiering vrij te maken en door tekorten aan gezondheidswerkers en kritieke medische producten aan te pakken. De toegankelijkheid en de kwaliteit van de gezondheidsdiensten verbeteren.

2. De impact van de crisis op de werkgelegenheid verzachten. De financiering en het bereik van maatregelen voor actief arbeidsmarktbeleid uitbreiden en vaardigheden bevorderen. De dekking en de toereikendheid van het sociale vangnet waarborgen en de doeltreffendheid van het belasting- en uitkeringsstelsel verbeteren met het oog op bescherming tegen armoede.

3. De liquiditeit van bedrijven ondersteunen, vooral voor kleine en middelgrote ondernemingen en exportgerichte sectoren. Mature publieke investeringsprojecten vervroegen en private investeringen aanmoedigen om het economisch herstel te bevorderen. De investeringen toespitsen op de groene en de digitale transitie, met name op de dekking en het gebruik van breedband met zeer hoge capaciteit, het schoon en efficiënt opwekken en gebruiken van energie, en duurzaam vervoer. Technologische innovatie in kleine en middelgrote ondernemingen bevorderen.

Gedaan te Brussel,

*Voor de Raad*
*De voorzitter*

[8] Op grond van artikel 5, lid 2, van Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad.